

Etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte 2021 - 2024

Innhold

Formål.....	3
God forvaltningsskikk	3
Ærlighet, åpenhet og lojalitet	3
Menneskeverd.....	3
Ansvar	3
Taushetsplikt og informasjon	4
Habilitet	4
Gaver og lignende	4
Oppmerksomhet i forbindelse med representasjon.....	5
Reiseutgifter	5
Særskilt for ansatte	5
Lojalitet.....	5
Ansattes rett og plikt til varsling.....	5
Innkjøp, innkjøpsprosedyrer.....	5
Privat bruk av kommunalt utstyr	5
Kurs / foredrag eller annet lønnet oppdrag i ordinær arbeidstid.....	6
Natur og miljø	6
Register	6
Oppfølging.....	6
Konsekvenser av brudd på etiske retningslinjer.....	6

Formål

De etiske retningslinjene for folkevalgte og ansatte skal medvirke til at alle kan utføre vervene sine og arbeidsoppgavene sine på en etisk forsvarlig og god måte. Etikk er en systematisk vurdering av hva som er rett og galt. Det handler om verdiene våre og hvordan vi ønsker at disse skal komme til uttrykk i praksis.

Gode etiske holdninger kan ikke vedtas, men må skapes i det daglige arbeidet og gjennomsyre hele organisasjonen.

Lokale etiske retningslinjer skal bidra til at etiske dilemmaer som politikere, ledere og ansatte møter blir håndtert på en forsvarlig måte, og at det skapes en sunn og god kultur der man hjelper hverandre til etisk riktige handlinger.

God forvaltningsskikk

Folkevalgte og ansatte i Gjerstad kommune skal opptre profesjonelt og i samsvar med god forvaltningsskikk. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger og integritet.

Ærlighet, åpenhet og lojalitet

Gjerstad kommune legger stor vekt på ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Dette skaper grunnlag for tillit mellom folkevalgte, ansatte og innbyggerne.

Alle skal forholde seg til vedtak som er truffet politisk og administrativt, og plikter å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder for Gjerstad kommunes virksomhet.

Alle plikter å møte kollegene sine og innbyggerne på en inkluderende og respektfull måte. Gjerstad kommune tar avstand fra alle former for krenking, diskriminering, mobbing og trakassering, og forventer at dette etterleveres av alle ansatte og folkevalgte.

Menneskeverd

Gjerstad kommune legger vekt på at det skal være gode mellommenneskelige forhold for ansatte, tillitsvalgte, politikere og i relasjon til kommunens innbyggere. Politikere og ledere i kommunen må særlig være seg bevisst sin rolle som arbeidsgiver og sitt ansvar overfor tillitsvalgte. Alle ansatte må kunne oppleve at de har en arbeidsplass hvor man tar kravene til helse, miljø og sikkerhet på alvor i tråd med arbeidsmiljølovens bestemmelser. De tillitsvalgte må kunne oppleve at de blir lyttet til og tatt med i beslutningsprosessen i tråd med avtaleverkets bestemmelser. Innbyggerne skal alltid møtes på en måte som styrker tilliten til den kommunale forvaltningen.

Ansvar

Alle som er ledere i kommunen skal bidra til en organisasjonskultur som fremmer kommunens verdier, bidrar til ønsket utvikling og som er i henhold til de etiske retningslinjene. Ledere på alle nivå i kommunen har et særlig ansvar for å følge opp at medarbeidere er kjent med og etterlever kommunens etiske retningslinjer.

Den enkelte folkevalgte og ansatte har et personlig ansvar for å gjøre seg kjent med og følge retningslinjene, og forplikter seg aktivt til å ta avstand fra og bekjempe enhver uetisk

forvaltningspraksis.

Taushetsplikt og informasjon

Folkevalgte og ansatte i Gjerstad kommune er i henhold til forvaltningslovens § 13 pålagt taushetsplikt. Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tillitsverv eller arbeid. Hun/han kan heller ikke utnytte taushetsbelagte opplysninger i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre.

Fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med virksomhet for kommunen, må respekteres og ikke brukes til personlig vinning.

All informasjon som gis i forbindelse med virksomhet for kommunen, skal være korrekt og pålitelig. Vi skal bruke klart språk og informasjon skal være lett tilgjengelig. Kommunestyret har vedtatt eget reglement for åpenhet, innsyn og informasjon. Dette gir klare føringer for ansvar, myndighet og yringsfrihet, og gir den enkelte stor frihet innenfor gitte rammer.

Habilitet

Kommuneloven og forvaltningsloven gir bestemmelser om habilitet som gjelder for alle folkevalgte og ansatte. Dette innebærer blant annet at ingen i sitt arbeid må involvere seg i saker der utfallet berører økonomiske eller andre interesser til en selv, familie eller andre en har nær personlig tilknytning til.

Folkevalgte og ansatte skal unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser. Dette kan også gjelde forhold som ikke rammes av forvaltningslovens habilitetsbestemmelser.

Eksempler på slike mulige interessekonflikter kan være:

- Forretningsmessige forhold til noen av partene i saker man arbeider med eller skal behandle som folkevalgt,
- Private næringsinteresser.
- Lønnet bierverv som kan påvirke ens arbeid i kommunen.
- Personlige økonomiske interesser som kan føre til at vedkommende kommer i en konkurransesituasjon eller lojalitetskonflikt i forhold til kommunens virksomhet.
- Familiære og andre nære sosiale forbindelser.
- At en oppnår private fordeler.

Forhold som er nevnt ovenfor skal straks tas opp med overordnet.

Gaver og lignende

Folkevalgte og ansatte må ikke motta penger, gaver, personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester, provisjon, tjeneste eller annen ytelse som er egnet til å påvirke, eller av giveren er ment å påvirke ens handlinger, saksforberedelse, vedtak eller andre tjenstlige handlinger.

Dette gjelder likevel ikke gaver av ubetydelig verdi, så som reklamemateriell, blomster o.l.

Ved tilbud om gaver o.l. som går ut over kommunens retningslinjer, skal nærmeste overordnede kontaktes. Politikere kontakter ordføreren. Administrasjonen tar ansvaret for at mottatte gaver av en slik art skal returneres avsender sammen med et brev som redegjør for kommunens regler om dette.

Oppmerksomhet i forbindelse med representasjon

Gjestfrihet og representasjon hører med i samarbeidsforhold og informasjonsutveksling. Graden av slik oppmerksomhet må ikke utvikles slik at den påvirker beslutningsprosessen, eller kan gi andre grunn til å tro det.

Reiseutgifter

Reiseutgifter i alle tjenstlige sammenhenger skal dekkes av kommunen.

Reiser med bakgrunn i invitasjon (gratisreiser) skal ikke foretas uten samtykke fra kommunedirektøren. For folkevalgte kreves samtykke fra ordfører. Slike reiser skal ha en klar faglig forankring, og ikke ha karakter av ren «kundeoppfølging».

Særskilt for ansatte

Lojalitet

Ansatte skal overholde lover og retningslinjer som gjelder for Gjerstad kommunes virksomhet og forholde seg lojalt til vedtak og avgjørelser. Et slikt prinsipp er imidlertid ikke til hinder for at ansatte kan delta i den offentlige debatt før vedtak fattes. Lojalitetsplikten begrenser ikke arbeidstakers lovbestemte ytringsfrihet.

Det er ikke lojalt mot Gjerstad kommune å bidra til å skjule kritikkverdige forhold.

Ansattes rett og plikt til varsling

Ansatte har rett og plikt til på en forsvarlig måte å varsle om forhold som anses kritikkverdige eller uholdbare i kommunen. Som eksempler kan nevnes brudd på lovverk og kommunens interne retningslinjer, håndtering av farlige produkter, korrupsjon, mobbing og diskriminering, underslag eller ved fare for liv og helse.

Innkjøp, innkjøpsprosedyrer

Ansatte i Gjerstad kommune skal til enhver tid holde seg til lov og forskrift om offentlige anskaffelser, gjeldende anskaffelsesreglement i kommunen og inngåtte innkjøpsavtaler.

Kommunale innkjøps- og rabattordninger skal ikke benyttes til privat bruk.

Privat bruk av kommunalt utstyr

Kommunens biler, tilhengere, maskinpark og annet utstyr skal som hovedregel kun benyttes i kommunens tjeneste.

Enhetsleder avgjør om utstyret kan lånes ut til kommunalt ansatte til privat bruk. Slik bruk må ikke være til ulempe for arbeidsgiver. Utlån skal registreres og brukeren står ansvarlig for utgifter og eventuelle skader som følge av utlånet.

Med privat bruk menes bruk som er i arbeidstakers interesse, dvs. til eget bruk og ikke til videre utlån til andre.

Enhetsleder kan etter vurdering også låne ut til ideelle organisasjoner på samme betingelser som til ansatte.

Kurs / foredrag eller annet lønnet oppdrag i ordinær arbeidstid

Kommunalt ansatte som innenfor ordinær arbeidstid engasjeres og mottar godtgjørelse av utenforstående for bidrag i forbindelse med kurs/foredrag og andre oppdrag, skal enten trekkes i lønn for den tiden oppdraget har vart eller betale inn godtgjøring til kommunen.

Dobbelt lønn skal ikke forekomme.

Ansatt som ved permisjon mottar lønn fra kommunen, og samtidig mottar lønn fra annen arbeidsgiver i dette tidsrom, plikter å gi nærmeste leder melding om dette.

Natur og miljø

Ansatte skal opptre slik at miljøbelastninger og forurensninger unngås eller reduseres til et minimum og dermed bidra til bærekraftig utvikling.

Register

Gjerstad kommune har avtale om å bruke Styrevervregisteret i KS. Dette er en frivilling ordning som krever samtykkeerklæring fra den enkelte. Så langt det er mulig bør alle politikere, ledere og saksbehandlere med delegert myndighet og ansvar oppfordres til å registrere seg, selv om de ikke har noe verv. Staben i Gjerstad kommune er ansvarlig for registrering og ajourføring av registeret.

Oppfølging

Ved mistanke om uregelmessigheter eller misligheter har den enkelte et personlig ansvar for straks å melde fra. Folkevalgte gjør dette til ordfører, som igjen underretter kommunedirektøren.

Ansatte rapporterer til kommunedirektøren. Videre oppfølging har ordfører og kommunedirektør ansvar for.

Konsekvenser av brudd på etiske retningslinjer

Brudd på etiske retningslinjer kan føre til tjenstlige og/eller strafferettslige reaksjoner. Det er nærmeste leder som følger opp sine ansatte og kommunedirektøren skal underrettes.